

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ



ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ

ສຳລັບ

ການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ຢູ່ ສປປ ລາວ

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ (ຄຄຊ) ກຽມກັບ  
ການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ

8 ມັງກອນ 2009

## ຄຳເຕືອນ

ປະມວນເອກະສານມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກແຫ່ງ ສປປ ລາວ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ນັບແຕ່ວັນທີ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນແຕ່ລະບົດ. ເນື່ອງຈາກມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດນີ້ ຈຳເປັນຈະຕ້ອງ ມີການທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ສະນັ້ນ ຈິງສະເໜີໃຫ້ຜູ້ນຳໃຊ້ຈົ່ງກວດກາເບິ່ງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົນນຳໃຊ້ແມ່ນເປັນສະບັບທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ. ການກວດ ກາດັ່ງກ່າວອາດຈະພົວພັນໂດຍກົງກັບ ຄຸນສົມບັດ ກໍ່ໄດ້. ລາຍລະອຽດການຕິດຕໍ່ພົວພັນສະແດງຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ຖ້າທ່ານຫາກມີຄຳເຫັນ ຫລື ມີຂໍ້ມູນໃດໜຶ່ງກ່ຽວກັບປະມວນມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການປະ ຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ກະລຸນາພົວພັນຕາມທີ່ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້.

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ເພື່ອການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ (ຄຄຊ)

ບ້ານສີສະຫວາດໄຕ້

ຕູ້ ປ.ນ 345

ວຽງຈັນ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

Tel/Fax: (85621) 252819

Email: [nra@etlao.com](mailto:nra@etlao.com)

ສາລະບານ

ຄຳເຕືອນ ..... ii

ສາລະບານ ..... iii

ບົດນຳ  
.....

Error! Bookmark not defined.

ຄຳນຳ .....vi

Glossary of Terms and Definitions ..... ix

ອະທິບາຍຄຳສັບ ແລະ ຄຳນິຍາມ..... ix

**ບັນດາ 24 ບົດ ຂອງ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ:**

ບົດທີ 1 ວ່າດ້ວຍ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງຂະແໜງການ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ .....

ບົດທີ 2 ວ່າດ້ວຍ ການຍັງຢືນຮັບຮອງອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ .....

ບົດທີ 3 ວ່າດ້ວຍ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄຸນວຸດທິຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ .....

ບົດທີ 4 ວ່າດ້ວຍ ລະບົບການປັກໝາຍ.....

ບົດທີ 5 ວ່າດ້ວຍ ການກະກຽມສະໜາມເກັບກູ້.....

ບົດທີ 6 ວ່າດ້ວຍ ການສຳຫຼວດ.....

ບົດທີ 7 ວ່າດ້ວຍ ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ .....

ບົດທີ 8 ວ່າດ້ວຍ ການທຳລາຍລະເບີດ.....

ບົດທີ 9 ວ່າດ້ວຍ ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໂດຍການນຳໃຊ້ໝາ.....

ບົດທີ 10 ວ່າດ້ວຍ ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໂດຍການນຳໃຊ້ກົນຈັກ.....

ບົດທີ 11 ວ່າດ້ວຍ ລະບຽບການມອບຮັບເນື້ອທີ່ດິນທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້.....

ບົດທີ 12 ວ່າດ້ວຍ ການເກັບກູ້ກັບລະເບີດຝັງດິນ .....

ບົດທີ 13 ວ່າດ້ວຍ ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ແລະ ກັບລະເບີດຝັງດິນ .....

- ບົດທີ 14 ວ່າດ້ວຍ ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດ .....
- ບົດທີ 15 ວ່າດ້ວຍ ຄວາມປອດໄພດ້ານອາຊີບ ແລະ ສຸຂະພາບ .....
- ບົດທີ 16 ວ່າດ້ວຍ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການແພດໃຫ້ແກ່ວຽກງານເກັບກູ້ .....
- ບົດທີ 17 ວ່າດ້ວຍ ການສື່ສານ .....
- ບົດທີ 18 ວ່າດ້ວຍ ອຸປະກອນປ້ອງກັນຕົວຂອງພະນັກງານ .....
- ບົດທີ 19 ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ .....
- ບົດທີ 20 ວ່າດ້ວຍ ການປະເມີນຜົນພາຍຫຼັງການເກັບກູ້ .....
- ບົດທີ 21 ວ່າດ້ວຍ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງສະພາບແວດລ້ອມ .....
- ບົດທີ 22 ວ່າດ້ວຍ ການເກັບຮັກສາ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ປະຕິບັດກັບທາດລະເບີດ .....
- ບົດທີ 23 ວ່າດ້ວຍ ການລາຍງານ ແລະ ການສືບສວນເຫດການ ຈາກການເກັບກູ້ລະເບີດ .....
- ບົດທີ 24 ວ່າດ້ວຍ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ .....

ບົດນຳ

ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ບັນດາອົງການ  
ປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ປະຕິບັດງານຢູ່ ສປປ ລາວ, ສປປ ລາວ ໄດ້ປະສົບຜົນສຳເລັດກ້າວໜ້າ  
ຫຼາຍພິສິດຄວນ ໃນການເຮັດໃຫ້ຕົນເອງຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກຄວາມທຸກທໍລະມານ ອັນເນື່ອງມາຈາກລະເບີດບໍ່ທັນ  
ແຕກ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດບໍ່  
ທັນແຕກຫຼາຍທີ່ສຸດໃນໂລກ. ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຮັບຮູ້ ແລະ ໃຫ້ ຄວາມສຳຄັນດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່  
ສູງຕໍ່ໂຄງການດັ່ງກ່າວ ໃນການລົບລ້າງອຸປະສັກກົດຂວາງ ຈາກລູກລະເບີດໃນເນື້ອທີ່ດິນ ແລະ  
ຄວາມສ່ຽງອັນຕະລາຍຕໍ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຢູ່ໃນແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງ ຊາດ ກ່ຽວກັບການເຕີບໂຕ ແລະ  
ການລົບລ້າງຄວາມຍາກຈົນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໃນໄລຍະຜ່ານມາໄດ້ປະສົບຜົນສຳເລັດກ້າວໜ້າພິສິດຄວນ ແຕ່ຍັງມີຫຼາຍວຽກງານທີ່ຈະ  
ຕ້ອງປະຕິບັດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດຂອງລັດຖະບານ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ "ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານ  
ທີ່ມີຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າໝູ່ ດຳລົງຊີວິດໂດຍປາດສະຈາກຜົນກະທົບ ຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ກັບລະເບີດຝັງ  
ດິນ" ແລະ ເຮັດໃຫ້ວິໄສທັດທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະເທດລາວຫຼຸດພົ້ນຈາກຄວາມສ່ຽງໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ເຮັດ  
ໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ປະ  
ສົບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດ ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນໃນສັງຄົມປະກົດຜົນເປັນຈິງ.

ການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເພື່ອມະນຸດສະທຳ ໃນ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະຜ່ານມາສ່ວນ  
ຫຼາຍແມ່ນປະຕິບັດໂດຍໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດແຫ່ງຊາດລາວ (ຄກລ), ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມການປັບປຸງໂຄງສ້າງ  
ຂອງຂະແໜງປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຄືນໃໝ່ ເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການປະຕິບັດງານດ້ານລະ  
ເບີດບໍ່ທັນແຕກ. ໃນປະຈຸບັນ ບັນດາຜູ້ປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ສາມາດປະຕິບັດ  
ໂດຍບໍ່ຂຶ້ນກັບໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດແຫ່ງຊາດລາວ ຊຶ່ງເປັນການປະກອບສ່ວນໃນການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່  
ທັນແຕກຫຼາຍຂຶ້ນ. ການປັບປຸງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ນຳໄປສູ່ການສ້າງຕັ້ງ ຄຄຊ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອອກຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບ  
ການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

ການພັດທະນາມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແມ່ນໜຶ່ງໃນແນວ  
ຄວາມຄິດສິເລີ່ມຫຼາຍຢ່າງ ທີ່ ຄຄຊ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິຜົນຂອງການປະຕິບັດງານດ້ານລະ  
ເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນ ສປປ ລາວ. ແນວຄວາມຄິດສິເລີ່ມອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ການຂະຫຍາຍການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ  
ບໍ່ທັນແຕກໄປຍັງແຂວງອື່ນທີ່ມີຜົນກະທົບຈາກ ລບຕ ແລະ ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ  
ບໍ່ທັນແຕກ ກໍກຳລັງດຳເນີນຢູ່. ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ເປັນພຽງວຽກທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນເທົ່ານັ້ນ ແລະ  
ພາຍໃນຊຸມເດືອນຕໍ່ໜ້າ ຄຄຊ ຈະສືບຕໍ່ພັດທະນາບັນດາລະບົບ, ລະບົບການ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຕົນ ໃນ  
ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນ ສປປ ລາວ. ໃນແຜນຍຸດທະສາດລະດັບຊາດ  
ແນວຄິດສິເລີ່ມອື່ນໆກໍຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານມິຕິກຳ ສຳລັບຄຸ້ມຄອງການປະຕິບັດງານ

1 ມະຕິຕົກລົງ ຂອງ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ກ່ຽວກັບ ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ຂອງ ລັດຖະບານ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່  
ທັນແຕກຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ ປີ 2003-2013, ວັນທີ 6.

ດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ  
ກໍ່ກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນທົບທວນຄືນ.

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດນີ້ ໄດ້ສະແດງເຖິງຄວາມກ້າວໜ້າທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນ ສຳລັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະ  
ເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນ ສປປ ລາວ. ມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວ ເປັນຂໍ້ກຳນົດພື້ນຖານ ທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນລາວບັນດາ  
ເຜົ່າມີຄວາມປອດໄພຈາກຜົນກະທົບຂອງ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ.

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ, ຂອບອີກຂອບໃຈ ມາຍັງລັດຖະບານປະເທດອິດສະຕາລີທີ່ໄດ້ສະໜັບສະ  
ໜູນຂະແໜງປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນ ສປປ ລາວ ໃນການພັດທະນາມາດຕະຖານນີ້.

ພະນະທ່ານ ດວງໃຈ ພິຈິດ  
ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ,  
ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ  
ປະທານ ຕຕຂ



**ດວງໃຈ ພິຈິດ**

**ຄຳນຳ**

ໂດຍອີງຕາມ ມາດຕາ 2 ແລະ 3 ຂອງດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 33/ນຍ, ລົງວັນທີ 17 ມີນາ 2004 ວ່າດ້ວຍ ການສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ເພື່ອການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ (ຄຄຊ) ສຳລັບໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດລາຍລະອຽດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຄຄຊ ແລະ ມອບໃຫ້ ຄຄຊ ຄົ້ນຄວ້າສ້າງຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໃນ ສປປ ລາວ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສິດຢ່າງໜຶ່ງ ຊຶ່ງນອນຢູ່ໃນບົດບາດໜ້າທີ່ລວມ ຂອງ ຄຄຊ ຊຶ່ງໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງຕັ້ງຂໍ້ກຳນົດ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ.

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ກຳນົດມາດຕະຖານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂັ້ນຕ່ຳ ສຳລັບທຸກການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດທີ່ປະຕິບັດຢູ່ ສປປ ລາວ. ມາດຕະຖານນີ້ແມ່ນພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຜິດດິນ. ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດນີ້ ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ, ການຊ່ວຍເຫລືອ ແລະ ປະກອບສ່ວນ ຈາກບັນດາອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ ທີ່ປະຕິບັດງານຢູ່ ສປປ ລາວ.

ຈຸດປະສົງຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກນີ້ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຢູ່ ສປປ ລາວ ດຳເນີນຢ່າງມີຄວາມປອດໄພ, ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຢ່າງແທ້ຈິງ. ເນື້ອຫາຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ລວມມີ : ການຍັ້ງຢືນຮັບຮອງອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ການຈັດບຸລິມະສິດ ແລະ ວາງແຜນສຳລັບໜ້າວຽກເກັບກູ້ລະເບີດ, ການປະຕິບັດກິດຈະກຳດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ການມອບເນື້ອທີ່ດິນທີ່ເກັບກູ້ແລ້ວຄືນໃຫ້ນຳໃຊ້, ຄວາມຕ້ອງການໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄຸນຈຸດທີ່ຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານ, ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງພະນັກງານ, ການຄຳນຶງເຖິງສະພາບແວດລ້ອມ, ວຽກງານສະໜັບສະໜູນ ແລະ ພາລາທິການ.

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ກັບທຸກອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ ທີ່ປະຕິບັດຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ເປັນບ່ອນໃຫ້ແກ່ອົງການໃນການພັດທະນາໂຄງການ ແລະ ສ້າງມາດຕະຖານລະບຽບການປະຕິບັດງານ(SOP)ຂອງອົງການເຫຼົ່ານັ້ນ. ຖ້າມາດຕະຖານລະບຽບການປະຕິບັດງານທີ່ນຳໃຊ້ໃນປັດຈຸບັນຫາກບໍ່ສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຈຳເປັນຕ້ອງດັດແປງໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງດ້ວຍ.

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກນີ້ ອາດຈະມີການວິວັດ ຕາມການປ່ຽນແປງຂອງສະຖານະການຕົວຈິງ, ກໍລະນີແວດລ້ອມ, ເຕັກໂນໂລຢີ ແລະ ວິທີວິທະຍາອັນໃໝ່ ທີ່ນຳເຂົ້າມາໃຊ້. ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ ຈະມີການທົບທວນຄືນຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍໜ່ວຍງານມາດຕະຖານ ແລະ ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງ ຄຄຊ ໃນທຸກໆ 3 ປີ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ບັນດາຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆຂອງມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວ ຍັງສາມາດໃຊ້ໄດ້ກັບສະພາບການໃນປັດຈຸບັນ. ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທັງໝົດ ຈະໄດ້ເຊີນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການທົບທວນຄືນດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ປະຕິບັດງານດ້ານ

ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ສາມາດປະກອບຄຳເຫັນ ຫຼື ສະເໜີໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດສະບັບນີ້ໄດ້ ທຸກເວລາ ໂດຍຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນສົ່ງໃຫ້ ຄຣຊ. ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບຂໍ້ສະເໜີ ຄຣຊ ຈະ ສົງຄຳເຫັນໃຫ້ບັນ ດາຄູ່ຮ່ວມປະຕິບັດງານເພື່ອຄົ້ນຄວ້າປະກອບຄຳເຫັນ. ຈາກນັ້ນ ຈິງຈະຕັ້ງຄະນະກຳມະ ການທົບທວນຄືນຄົບຄະ ນະ ເພື່ອພິຈາລະນາຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບມານັ້ນ. ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດທີ່ໄດ້ປັບປຸງ ຈະໄດ້ສະເໜີໃຫ້ ຄະນະກຳມະການ ຄຣຊ ຮັບຮອງໃນຂັ້ນສຸດທ້າຍ.

ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ທຸກຄວາມພະຍາຍາມໃນການພັດທະນາມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດສະບັບນີ້ ເພື່ອໃຫ້ຕອບສະໜອງ ໄດ້ທຸກຄວາມຕ້ອງການຂອງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນ ສປປ ລາວ. ແຕ່ອາດມີບາງ ຫຼື ບາງສະ ຖານະການທີ່ບໍ່ນອນຢູ່ໃນຂໍ້ກຳນົດຂອງມາດຕະຖານເຫຼົ່ານີ້, ສະນັ້ນ ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຕ້ອງພິຈາລະນາ ແລະ ໃຊ້ສາມັນສຳນຶກ ໃນການນຳໃຊ້ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ. ຖ້າຈຳເປັນ ກໍ່ໃຫ້ພົວພັນ ແລະ ຂໍ້ຄຳເຫັນຈາກ ຄຣຊ ກ່ອນຈະປະຕິບັດມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະຖານະການດັ່ງກ່າວ.

## Glossary of Terms and Definitions

### ອະທິບາຍຄຳສັບ ແລະ ຄຳນິຍາມ

This section of the introductory pages to the NS provides a list of the important terms and definitions used in the NS.

ໃນພາກແນະນຳ ຂອງ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ ໄດ້ສະໜອງລາຍການຄຳສັບ ແລະ ນິຍາມຄຳສັບທີ່ສຳຄັນທີ່ນຳໃຊ້ໃນ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ.

#### 1. Accident ອຸປະຕິເຫດ

An undesired event that results in harm.

ເຫດການທີ່ບໍ່ເພິ່ງປາຖະໜາ ຊຶ່ງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ມີອັນຕະລາຍ.

#### 2. Accreditation ການຍັ້ງຍືນຮັບຮອງ

The procedure by which a UXO/mine action operator is formally recognised as competent and able to plan, manage and operationally conduct UXO/mine action safely, effectively and efficiently.

ລະບຽບການ ໃນການຮັບຮອງອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຢ່າງເປັນທາງການ ວ່າເປັນອົງການທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການວາງແຜນ, ບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ດຳເນີນການເກັບກູ້ລະເບີດໄດ້ຢ່າງປອດໄພ, ມີປະສິດທະພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

#### 3. Anti – Personnel Mines (APM) ລະເບີດຝັງດິນຕໍ່ຕ້ານບຸກຄົນ

A mine designed to be exploded by the presence, proximity or contact of a person and that will incapacitate, injure or kill one or more persons.

ລະເບີດຝັງດິນຊຶ່ງອອກແບບມາໃຫ້ລະເບີດຂຶ້ນ ເມື່ອມີຄົນເຂົ້າມາໄກ້ ຫຼື ສຳພັດມັນ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ມີຄົນໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ຫຼື ເສຍຊີວິດ ຫນຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຄົນ.

#### 4. Anti – Vehicle Mines (AVM) ລະເບີດຝັງດິນຕໍ່ຕ້ານພາຫະນະ

A mine designed to be exploded by the presence, proximity or contact of a vehicle.

ລະເບີດຝັງດິນຊຶ່ງອອກແບບມາໃຫ້ລະເບີດຂຶ້ນ ເມື່ອມີພາຫະນະເຂົ້າມາໄກ້ ຫຼື ສຳພັດມັນ.

**5. Area Reduction ການຫຼຸດຜ່ອນເນື້ອທີ່**

The process through which the initial area indicated as contaminated is reduced to a smaller area.

ຂະບວນການທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອຮັດຈອນເນື້ອທີ່ດິນທີ່ບົງບອກວ່າມີ ລບຕ ຕົກຄ້າງໃນເບື້ອງຕົ້ນ ໃຫ້ມີເນື້ອທີ່ນ້ອຍລົງ.

**6. Barricaded ສິ່ງປ້ອງກັນ**

Used in reference to an Explosive Store House (ESH). Effectively screened from other buildings, roads or tracks by a natural or artificial barrier capable of minimising the destructive effects of a detonation within a specified danger radius.

ສິ່ງປ້ອງກັນທີ່ນຳໃຊ້ກັບສາຍເກັບມຸ້ງທາດລະເບີດ. ຊຶ່ງໃຊ້ປ້ອງກັນຕົກອາຄານ, ຖະໜົນ ໂດຍອາດຈະເປັນສິ່ງທີ່ມີ ຢູ່ຕາມທຳມະຊາດ ຫຼື ສິ່ງທີ່ຄົນສ້າງຂຶ້ນ ທີ່ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍ ຈາກແຮງລະເບີດ ພາຍໃນລັດສະໝີ ພື້ນທີ່ອັນຕະລາຍທີ່ກຳນົດ.

**7. Benchmarks (BMs) ຈຸດມາດຕະຖານ**

Benchmarks (BMs) are fixed points of reference used to locate the points on the boundary of a clearance area.

ຈຸດມາດຕະຖານແມ່ນຈຸດອ້າງອີງທີ່ຄົງທີ່ ໃຊ້ເພື່ອກຳນົດບັນດາຈຸດຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ຕາມເຂດແດນຂອງພື້ນທີ່ເກັບກູ້.

**8. Clearance ການເກັບກູ້ລະເບີດ**

Tasks or actions to reduce or eliminate explosive ordnance (EO) hazards from a specified area.<sup>1</sup>

ໜ້າວຽກ ຫຼື ການປະຕິບັດໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ກຳຈັດ ຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດ ອອກຈາກເນື້ອທີ່ດິນທີ່ ກຳນົດໄວ້.

**9. Clearance Organisation ອົງການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ**

A UXO/mine action organisation that carries out UXO clearance operations.

ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ ທີ່ປະຕິບັດງານກ່ຽວກັບການເກັບກູ້ ລບຕ.

1 Definition from IMAS 04.10. ຄຳນິຍາມຈາກ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຝັງຕີນ 04.10

**10. Clearance Supervisor ຜູ້ຊີ້ນຳວຽກເກັບກູ້**

A clearance technician who is directly supervises UXO clearance operations.

ນັກວິຊາການເກັບກູ້ ຜູ້ຊີ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ໃນການຊີ້ນຳການເກັບກູ້ລະເບີດ.

**11. Clearance Technician /Clearance personnel ນັກວິຊາການເກັບກູ້/ພະນັກງານເກັບກູ້**

An individual(s) with an EOD qualification(s) in accordance with [Chapter 8 of NS, “Explosive Ordnance Disposal \(EOD\)”](#), employed carry out UXO clearance operations.

ບຸກຄົນທີ່ມີຄຸນວຸດທິກ່ຽວກັບການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດ ຕາມທີ່ກຳນົດໃນ [ບົດທີ 8 ຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ “ການທຳລາຍລະເບີດ”](#), ຊຶ່ງໄດ້ຊັບຊ້ອນໃຫ້ປະຕິບັດວຽກງານເກັບກູ້ລະເບີດ.

**12. Clearance Worksite ສະໜາມເກັບກູ້**

Any worksite where UXO clearance operations are carried out including sites where EOD roving tasks or UXO disposal is carried out.

ສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເກັບກູ້ລະເບີດ ຊຶ່ງລວມທັງສະຖານທີ່ໃຊ້ປະຕິບັດໜ້າວຽກທຳລາຍເຄື່ອນທີ່ ຫຼື ສະຖານທີ່ສຳລັບທຳລາຍລະເບີດ.

**13. Cleared Land ພື້ນທີ່ທີ່ເກັບກູ້ແລ້ວ**

An area that has been physically and systematically processed by a clearance organisation to ensure the removal and/or destruction of all UXO to a specified depth and a specified quality of clearance.

ພື້ນທີ່ຊຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດການເກັບກູ້ຕົວຈິງ ແລະ ໄດ້ເກັບກູ້ຢ່າງເປັນລະບົບ ໂດຍອົງການເກັບກູ້ລະເບີດໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຮັບປະກັນລູກລະເບີດທັງໝົດໄດ້ຖືກເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ໃນຂອບເຂດລະດັບຄວາມເລິກ ແລະ ຕາມຄຸນນະພາບຂອງການເກັບກູ້ທີ່ກຳນົດໄວ້.

**14. Community Liaison ການພົວພັນປະສານງານກັບຊຸມຊົນ**

The system and processes used to exchange information between the NRA, UXO/mine action organisations and communities on the presence of UXO and of their potential risk.<sup>2</sup>

2 IMAS 07.11 Guide for the management of MRE, section 4.3. ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຝັງດິນ 07.11 ຄຳແນະນຳ ສຳລັບ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ລະເບີດຝັງດິນ, ພາກທີ 4.3.

ລະບົບ ແລະ ຂະບວນການ ທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລະຫວ່າງ ຄຸ໊າ, ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ຕໍ່ກັບບັນຫາ ລບຕ ຕົກຄ້າງ ແລະ ຄວາມສຽງຂອງລູກລະເບີດ ເຫຼົ່ານັ້ນ.

**15. Disposal Site ສະໜາມທຳລາຍ**

A worksite where EOD takes place. Disposal sites may be temporary for one off EOD tasks (EOD roving tasks) or permanent.

ສະຖານທີ່ໃຊ້ເພື່ອປະຕິບັດການທຳລາຍລະເບີດ. ສະໜາມທຳລາຍ ອາດຈະເປັນລັກສະນະຊົ່ວຄາວ ຄືໃຊ້ທຳລາຍລູກລະເບີດເທື່ອດຽວ (ໜ້າວຽກທຳລາຍເຄື່ອນທີ່) ຫຼື ເປັນສະໜາມທຳລາຍແບບຖາວອນ.

**16. Disposal Task Supervisor ຜູ້ຊີ້ນຳໜ້າວຽກທຳລາຍ**

The person in charge of a UXO disposal task. This person must be a clearance technician with the relevant level of qualification for the disposal tasks being carried out.

ບຸກຄົນທີ່ຮັບຜິດຊອບໜ້າວຽກທຳລາຍລະເບີດໃດໜຶ່ງ. ບຸກຄົນນີ້ຕ້ອງເປັນນັກວິຊາການເກັບກູ້ທີ່ມີລະດັບຄຸນວຸດທິສອດຄ່ອງກັບໜ້າວຽກທຳລາຍທີ່ດຳເນີນຢູ່.

**17. Explosive(s) ທາດລະເບີດ**

All items of an explosive nature; this includes detonators, detonating cord, safety fuze and all types of igniters.

ທຸກວັດຖຸທີ່ມີລັກສະນະເປັນທາດລະເບີດ ຊຶ່ງລວມທັງ ແກັບແຕກ, ສາຍແຕກ, ສາຍຂະນວນໄໝ້ຂ້າ ແລະ ຕົວລິເລີ່ມຈູດທຸກຊະນິດ.

**18. Explosive Ordnance (EO)**

All munitions containing explosives, nuclear fission or fusion materials and biological and chemical agents. This includes bombs and warheads; guides and ballistic missiles; artillery, mortar, rocket and small arms ammunition; all mines, torpedoes and depth charges; pyrotechnics; clusters and dispensers, clandestine and improvised explosive devices; and all other items that contain explosive.<sup>3</sup>

ທຸກສັບພາວຸດທີ່ບັນຈຸທາດລະເບີດ, ນິວເຄີຍ, ສານຊີວະພາບ ແລະ ທາດເຄມີ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວລວມທັງ ໂບມໃຫຍ່ ແລະ ຫົວລົບຕ່າງໆ, ຈະຫຼວດນຳວິຖີ ແລະ ຂີ້ປານາວຸດ, ລູກປືນໃຫຍ່, ລູກປືນຄົກ, ຈະຫຼວດ ແລະ ກະສູນຈາກປືນ

<sup>3</sup> Definition from IMAS 04.10 ຄຳນິຍາມຈາກ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຜັງດິນ 04.10.

ຂະໜາດນ້ອຍ, ລະເບີດຝັງດິນທຸກຊະນິດ, ຕໍ່ປີໂຕ ແລະ ລະເບີດນຳເລິກ, ລະເບີດໄຟ, ກະປາງປົມປີ ແລະ ບັງ  
ສິ່ງປົມປີ, ວັດຖຸລະເບີດທີ່ປະດິດຂຶ້ນເອງ ແລະ ທຸກວັດຖຸທີ່ບັນຈຸດ້ວຍທາດລະເບີດ.

### 19. General Survey ການສຳຫຼວດທົ່ວໄປ

A survey of an area to provide information about UXO hazards, the effect of any hazards on communities and the gathering of general planning data. General surveys do not involve the searching for UXO using metal detection equipment, or any excavation for or movement of UXO.

ການສຳຫຼວດເນື້ອທີ່ໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຈະສະໜອງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຂອງ ລບຕ, ຄວາມອັນຕະລາຍ  
ໃດໜຶ່ງທີ່ກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ ເພື່ອໃຊ້ສຳລັບການວາງແຜນ. ການສຳຫຼວດທົ່ວໄປ ແມ່ນບໍ່  
ໄດ້ນຳໃຊ້ອຸປະກອນເຄື່ອງກວດໂລຫະເພື່ອຊອກຄື້ນ, ຄວັດຊອກຫາ ຫຼື ເຄື່ອນຍ້າຍ ລບຕ.

### 20. Ground Preparation ການກະກຽມພື້ນທີ່ດິນ

The preparing of ground in a contaminated area by mechanical means by reducing or removing obstacles to clearance e.g. vegetation, metal contamination and hard soil to make subsequent UXO clearance operations more efficient. <sup>4</sup>

ການກະກຽມຜືນດິນໃນເນື້ອທີ່ທີ່ມີການຕົກຄ້າງຂອງ ລບຕ ໂດຍການນຳໃຊ້ກົນຈັກ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ເຄື່ອນຍ້າຍສິ່ງ  
ທີ່ເປັນອຸປະສັກກົດຂວາງຕໍ່ການເກັບກູ້ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນໄມ້ (ພືດພັນຕ່າງໆ), ເສດໂລຫະທີ່ຕົກຄ້າງ ແລະ ດິນທີ່ແຂງ ເພື່ອ  
ເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດງານເກັບກູ້ດຳເນີນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

Note: in the context of the Lao PDR UXO/mine action programme, ground preparation may also include  
vegetation cutting as part of worksite preparation in advance of UXO are clearance.

ໝາຍເຫດ: ກິດຈະການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂ ຂອງ ສປປ ລາວ ການກະກຽມພື້ນທີ່ດິນ ອາດ  
ລວມເອົາການຕັດຫຍ້າ ຫຼື ພືດພັນຕ່າງໆ ໃນເວລາກະກຽມສະໜາມເກັບກູ້ ກ່ອນການເກັບກູ້ຈະເລີ່ມປະຕິບັດນຳດ້ວຍ.

### 21. Handover of Land ການມອບຮັບເນື້ອທີ່ດິນ

The release of land through UXO clearance or technical survey to the land owner, land user or other relevant authority or entity.

ການມອບເນື້ອທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ປະຕິບັດການເກັບກູ້ ຫຼື ສຳຫຼວດທາງດ້ານວິຊາການແລ້ວ ຄືນໃຫ້ເຈົ້າຂອງດິນ, ຜູ້ນຳໃຊ້  
ດິນ ຫຼື ອຳນາດການປົກຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

4 Adapted from IMAS 04.10. ດັດແປງມາຈາກ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຝັງດິນ 04.10.

**22. Incident (UXO) ເຫດການ (ຈາກ ລບຕ)**

An event that gives rise to an accident or has the potential to lead to an accident.

ກໍລະນີໃດໜຶ່ງ ທີ່ອາດຈະພາໃຫ້ເກີດອຸປະຕິເຫດ ຫຼື ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະນຳໄປສູ່ການເກີດອຸປະຕິເຫດ.

**23. Intermediate Point (IP) ຈຸດລະຫວ່າງກາງ**

A survey marker placed in a direct line between two Turning Points (TPs) if the distance between the two TPs is more than 50 m.

ເຄື່ອງໝາຍການສຳຫຼວດ ທີ່ວາງໃສ່ລະຫວ່າງກາງຂອງສອງຈຸດລ້ຽວ ຖ້າໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງສອງຈຸດລ້ຽວຫາກຫ່າງກັນເກີນ 50 ແມັດ.

**24. Local Communities ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ**

The communities that own or control the land on which UXO clearance operations are carried out or are located in the immediate vicinity of UXO clearance operations.

ຊຸມຊົນທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼື ຄຸ້ມຄອງເນື້ອທີ່ດິນ ທີ່ດຳເນີນການເກັບກູ້ລະເບີດຢູ່ນັ້ນ ຫຼື ຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ໃນບໍລິເວນໄກ້ຄຽງກັບສະຖານທີ່ປະຕິບັດງານເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

**25. Machine ເຄື່ອງຈັກ**

A unit of mechanical equipment used on UXO clearance operations.

ໜ່ວຍອຸປະກອນກົນຈັກທີ່ໃຊ້ໃນການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

**26. Mine Clearance Operations ການເກັບກູ້ ກັບລະເບີດຝັງດິນ**

The systematic locating and clearing of hand laid mines in known or suspected mined areas.

ລະບົບການຊອກຄົ້ນ ແລະ ເກັບກູ້ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ຝັງ ແລະ ຫ້າງໄວ້ດ້ວຍມື ໃນບໍລິເວນພື້ນທີ່ງຽ້ ຫຼື ສົງໄສວ່າມີກັບລະເບີດຝັງດິນ.

**27. Multiple Item UXO Disposal ການທຳລາຍລະເບີດຈຳນວນຫຼາຍ**

UXO disposal where UXO are placed together for disposal and the explosive charge is fired using one initiation system.

ການທຳລາຍ ລບຕ ຫຼາຍໜ່ວຍພ້ອມກັນ ໂດຍເອົາ ລບຕ ເຫຼົ່ານັ້ນມາກອງລວມກັນເພື່ອທຳລາຍ ໂດຍນຳໃຊ້ລະບົບລິເລີ່ມຈູດທາດລະເບີດຄັ້ງດຽວ.

**28. National UXO/Mine Action Standards**  
**ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກແຫ່ງຊາດ**

A series of documented standards authorised by the NRA that detail requirements, procedures or guidelines for the conduct of UXO/mine action within Lao PDR.

ປະມວນມາດຕະຖານ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໂດຍ ຄຸສຸ ຊຶ່ງສະໜອງລາຍລະອຽດຄວາມຕ້ອງການ, ລະບຽບການ ຫຼື ແນວທາງປະຕິບັດ ສຳລັບດຳເນີນການເກັບກູ້ລະເບີດໃນ ສປປ ລາວ

**29. NonConformity ຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງ**

The “nonfulfilment of a requirement, i.e. a need or expectation that is stated, generally implied or obligatory”.<sup>5</sup>

ການປະຕິບັດທີ່ບໍ່ບັນລຸຕາມຂໍ້ກຳນົດ ເຊັ່ນ: ຄວາມຕ້ອງການ ຫຼື ຄວາມຄາດຫວັງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້.

**30. On the Job Training (OJT) ການຝຶກອົບຮົມໃນໜ້າວຽກຕົວຈິງ**

Practical training carried out in the workplace to further develop a trainee’s skill and competence.

ການຝຶກອົບຮົມ ແບບປະຕິບັດຕົວຈິງ ທີ່ດຳເນີນຢູ່ກັບສະຖານທີ່ປະຕິບັດງານ ເພື່ອພັດທະນາຄວາມຊຳນິຊຳນານ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງ ນັກຝຶກອົບຮົມ.

**31. Preventive and Corrective Action ມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ດັດແປງແກ້ໄຂ**

Preventive action aims to prevent a nonconformity from occurring while ‘corrective action’ aims to remedy the cause of a nonconformity once it has occurred. The explicit definitions of these terms are:

ມາດຕະການປ້ອງກັນ ແມ່ນແນໃສ່ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງເກີດຂຶ້ນ ໃນຂະນະທີ່ “ມາດຕະການດັດແປງແກ້ໄຂ” ແມ່ນແນໃສ່ແກ້ໄຂສາເຫດຂອງຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງ ທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. ຄຳນິຍາມທີ່ຊັດເຈນຂອງຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ:

5. EN ISO 9000:2000 Quality Management Systems – Fundamentals and vocabulary. ອີງການລະຫວ່າງປະເທດ ວ່າດ້ວຍ ມາດຕະຖານ 9000:2000 ວ່າດ້ວຍ: ລະບົບບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບພື້ນຖານ ແລະ ປະມວນສັບສະບັບເປັນພາສາອັງກິດ.

- a. 'Preventive action' is proactive action to eliminate the likelihood of a nonconformity or other undesirable situation occurring.

“ມາດຕະການປ້ອງກັນ” ແມ່ນ ມາດຕະການທີ່ໃຊ້ປະຕິບັດລ່ວງໜ້າ ເພື່ອລົບລ້າງຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຈະພາໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງ ຫຼື ພາໃຫ້ເກີດສະຖານະການທີ່ບໍ່ເພິ່ງປາດຖະໜາອື່ນໆ.

- b. 'Corrective action' is reactive action to eliminate the cause of a detected nonconformity or other undesirable situation”.<sup>6</sup>

‘ມາດຕະການດັດແປງແກ້ໄຂ’ ແມ່ນມາດຕະການທີ່ໃຊ້ປະຕິບັດ ເພື່ອລົບລ້າງສາຍເຫດຂອງຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງ ຫຼື ສະຖານະການທີ່ບໍ່ເພິ່ງປາດຖະໜາອື່ນໆທີ່ກວດພົບ.

### 32. Quality Management (QM) ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ

Coordinated activities to direct and control UXO/mine action with regard to quality. QM comprises both Quality Assurance (QA) and Quality Control (QC):

ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ປະຕິບັດ ເພື່ອຊີ້ນຳ ແລະ ຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ຂອງ ການປະຕິບັດງານເກັບກູ້ລະເບີດ ບໍ່ທັນແຕກ. ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ ປະກອບດ້ວຍ ການຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບ (QA) ແລະ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ (QC).

- a. The purpose of QA in UXO/mine action is to confirm that management practices and operational procedures for UXO/mine action are appropriate, are being applied and will achieve the stated requirement in a safe, effective and efficient manner.

ຈຸດປະສົງຂອງການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ໃນວຽກງານເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແມ່ນເພື່ອຢັ້ງຢືນວ່າ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບະບຽບການປະຕິບັດງານ ສຳລັບການເກັບກູ້ລະເບີດມີຄວາມເໝາະສົມ, ຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ຈະບັນລຸໄດ້ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດ ດ້ວຍຄວາມປອດໄພ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດຕິຜົນ.

- b. QC is part of QM focused on fulfilling quality requirements. QC relates to the inspection of a finished product. In the case of UXO clearance, QC relates to the inspection of land that is cleared or otherwise released for use.

ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຄຸນນະພາບຂອງວຽກທີ່ປະຕິບັດສຳເລັດ. ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ຕິດພັນກັບການກວດກາຜົນສຳ ເລັດສຸດ

6. Both definitions from EN ISO 9000:2000 Quality Management Systems – Fundamentals and vocabulary. ຄຳນິຍາມທັງສອງນີ້ ແມ່ນເອົາມາຈາກ ອົງການລະຫວ່າງປະເທດ ວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານ 9000:2000 ວ່າດ້ວຍ: ລະບົບບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບພື້ນຖານ ແລະ ປະມວນສັບ ສະບັບເປັນພາສາອັງກິດ.

ທ້າຍ. ໃນກໍລະນີຂອງການເກັບກູ້ລະເບີດ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຕິດພັນກັບ ການກວດກາເນື້ອທີ່ໆໄດ້ ເກັບກູ້ ຫຼື ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້.

**33. Reference Point (RP). ຈຸດອ້າງອີງ**

A fixed point of reference usually located a suitable distance outside the clearance area. The RP is to be a permanent and easily recognisable landmark or feature in the general area. The position of the RP must be such that Bench Marks (BMs) are able to be located from it.

ຈຸດອ້າງອີງທີ່ຄົງທີ່ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນຕັ້ງຢູ່ໃນໄລຍະທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ບໍ່ໄກຈາກສະໜາມເກັບກູ້. ຈຸດອ້າງອີງຈະຕ້ອງເປັນຈຸດທີ່ຖາວອນ ແລະ ເປັນຈຸດໝາຍທີ່ດົນ ຫຼື ລັກສະນະພູມິປະເທດທີ່ເດັ່ນ ສັງເກດເຫັນໄດ້ງ່າຍໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ. ທີ່ຕັ້ງຂອງຈຸດອ້າງອີງຈະເປັນຈຸດທີ່ໃຊ້ ເພື່ອກຳນົດທີ່ຕັ້ງຂອງຈຸດອ້າງອີງອື່ນໆ.

**34. Released Land ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້**

Land that has been presented for clearance, subjected to clearance or technical survey and released to the land owners/users or other relevant authority for its intended use. Released land is not necessarily cleared land.

ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຖືກສະເໜີໃຫ້ປະຕິບັດການເກັບກູ້ ໂດຍອາດຈະປະຕິບັດດ້ວຍການເກັບກູ້ ຫຼື ສຳຫຼວດທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ເຈົ້າຂອງດິນ, ຜູ້ນຳໃຊ້ດິນ ຫຼື ອຳນາດການປົກຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ນຳໃຊ້ຕາມວັດຖຸປະສົງ. ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງແມ່ນເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຖືກເກັບກູ້ສະເໝີໄປ.

**35. Risk ຄວາມສ່ຽງໄພ**

The combination of the probability of occurrence of harm and the severity of that harm.<sup>7</sup>

ການປະສົມປະສານລະຫວ່າງຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການທີ່ຈະເກີດໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຂອງໄພອັນຕະລາຍ.

**36. Splinter Proof Shelter (SPS) ສີ່ງກຳບັງປ້ອງກັນສະເກັດ**

A shelter designed to provide total protection to the occupants from the blast and fragmentation hazard produced by UXO disposal operations. Total protection includes protection from falling fragmentation or debris.

7. Definition from IMAS 04.10. ຄຳນິຍາມຈາກ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຝັງດິນ 04.10

ສິ່ງກຳບັງທີ່ອອກແບບເພື່ອສະໜອງການປ້ອງກັນຢ່າງຮອບດ້ານ ຈາກໄພອັນຕະລາຍຂອງແຮງດັນ ແລະ ສະເກັດທີ່ເກີດຈາກການທຳລາຍລະເບີດ. ການປ້ອງກັນຢ່າງຮອບດ້ານ ລວມເຖິງການປ້ອງກັນສະເກັດ ຫຼື ສິ່ງເສດເຫຼືອໃດໜຶ່ງ ທີ່ອາດຈະຕົກລົງມາຈາກເບື້ອງເທິງ.

**37. Standard Operating Procedures (SOPs) ມາດຕະຖານລະບຽບການປະຕິບັດງານ**

Instructions which define the preferred or currently established method of conducting an operational task or activity.

ຄຳແນະນຳ ທີ່ ກຳນົດວິທີການປະຕິບັດງານ ທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ຫຼື ທີ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປັດຈຸບັນ ເພື່ອເປັນແບບແຜນໃນການປະຕິບັດໜ້າວຽກ ຫຼື ກິດຈະກຳການປະຕິບັດງານ.

**38. Start Point (SP) ຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ**

A Turning Point (TP) on the boundary of a clearance area from which the survey of the boundary starts.

ຈຸດລ້ຽວໜຶ່ງທີ່ຢູ່ຕາມເຂດແດນຂອງພື້ນທີ່ເກັບກູ້ ຊຶ່ງຈະເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງການສຳຫຼວດເຂດແດນຂອງເນື້ອທີ່.

**39. Support staff ພະນັກງານສະໜັບສະໜູນ**

Staff who work on a clearance worksite and provide direct support to UXO clearance operations. Support staff include medics and drivers, but specifically exclude casual labourers carrying out vegetation clearance.

ພະນັກງານຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ສະໜາມເກັບກູ້ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໂດຍກົງໃຫ້ແກ່ ການເກັບກູ້ລະເບີດ. ພະນັກງານສະໜັບສະໜູນ ລວມມີ ແພດສະໜາມ ແລະ ພະນັກງານຂັບລົດ ແຕ່ບໍ່ລວມເອົາແຮງງານເບ້ຍມື ທີ່ຕັດຫຍ້າໃຫ້ແກ່ການເກັບກູ້.

**40. Tasking Authority ເຈົ້າໜ້າທີ່ຈັດສັນໜ້າວຽກ**

The authority that directs the UXO clearance tasks that are to be carried out by UXO clearance teams.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ກຳນົດ ໜ້າວຽກເກັບກູ້ໃຫ້ທີມງານເກັບກູ້ລະເບີດ ເພື່ອທຳການເກັບກູ້.

**41. Technical Survey ການສຳຫຼວດທາງດ້ານວິຊາການ**

The detailed technical investigation of known or suspected contaminated areas that have been presented for UXO clearance. Technical survey normally involves the physical checking of areas of land using metal detection equipment and excavation for UXO.

ການເກັບກຳລາຍລະອຽດທາງດ້ານວິຊາການ ໃນພື້ນທີ່ຮຸ້ງ ຫຼື ສົງໄສວ່າມີການຕົກຄ້າງຂອງ ລບຕ ຊຶ່ງເນື້ອທີ່ດັ່ງກ່າວ ຖືກສະເໜີໃຫ້ປະຕິບັດການເກັບກູ້. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ການສຳຫຼວດທາງດ້ານວິຊາການ ແມ່ນກ່ຽວພັນກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກວດໂລຫະ ເພື່ອກວດກາ ແລະ ຊອດຊອກຫາ ລບຕ.

**42. Training Management Package (TMP) ເອກະສານບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງການຝຶກອົບຮົມ**

A training package developed for a particular course of instruction that includes all necessary instructional and administrative requirements for the course to be completed.

ເອກະສານຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນສໍາລັບຫຼັກສູດສະເພາະໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງລວມມີທຸກຫົວຂໍ້ການສິດສອນທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ສຳເລັດຜົນ.

**43. Turning Points (TPs) ຈຸດລົງວ**

All the points on the boundary of a clearance area where the boundary changes direction.

ຈຸດທຸກຈຸດທີ່ຢູ່ຕາມເຂດແດນຂອງສະໜາມເກັບກູ້ ບ່ອນທີ່ເຂດແດນມີການປ່ຽນທິດທາງ.

**44. Unexploded Ordnance (UXO) ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (ລບຕ)**

Explosive Ordnance (EO) that has been primed, fuzed, armed or otherwise prepared for use or used. It may have been fired, dropped, launched or projected yet remains unexploded either through malfunction or design or for any other reason. (See definition of EO.)<sup>8</sup>

ສັບພາວຸດ ທີ່ໄດ້ປະກອບ ໝີ່, ຂະນວນ, ໄດ້ທ້າງ ຫຼື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນກໍໄດ້ກະກຽມ ເພື່ອນຳໃຊ້ ຫຼື ໄດ້ນຳໃຊ້ແລ້ວ. ສຳພາວຸດເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະຖືກຍິງ, ຖິ້ມ, ປ່ອຍ ແຕ່ວ່າຍັງບໍ່ທັນແຕກ ຊຶ່ງອາດຈະເກີດຈາກ ການທຳງານຜິດພາດ ຫຼື ຄວາມຜິດພາດໃນການອອກແບບ ຫຼື ຈະດ້ວຍເຫດຜົນໄດ້ກໍຕາມ. (ໃຫ້ເບິ່ງນິຍາມຄຳສັບ ກ່ຽວກັບ ສັບພາວຸດ).

**45. UXO/Mine Accident ອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ**

An accident away from a clearance worksite involving a UXO hazard.

ອຸປະຕິເຫດເກີດຈາກຄວາມອັນຕະລາຍໃດໜຶ່ງຂອງ ລບຕ ຊຶ່ງບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະຕິບັດງານຢູ່ສະໜາມເກັບກູ້.

8 Definition from IMAS 04.10 . ຄຳນິຍາມຈາກ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດຝັງດີນ 04.10.

**46. UXO Clearance Accident ອຸປະຕິເຫດຈາກການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ**

An accident at a clearance worksite involving a UXO hazard.

ອຸປະຕິເຫດທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ສະໜາມເກັບກູ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມອັນຕະລາຍໃດໜຶ່ງຂອງ ລບຕ.

**47. UXO Clearance Incident ເຫດການຈາກການເກັບກູ້ລະເບີດ**

An incident at a clearance worksite involving a UXO hazard.

ເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ສະໜາມເກັບກູ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຄວາມອັນຕະລາຍໃດໜຶ່ງຂອງ ລບຕ.

**48. UXO Clearance Operations ການປະຕິບັດງານເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ**

Activities which lead to the removal of UXO hazards; including survey (general and technical); recording; marking; clearance (including mechanical and Explosive Detection Dog (EDD) clearance; UXO disposal; community liaison; and the handover of released land.

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ຈະນຳໄປສູ່ການເຄື່ອນຍ້າຍຄວາມອັນຕະລາຍຂອງ ລບຕ ອອກ ຊຶ່ງລວມມີ: ການສຳຫຼວດ (ການ ສຳຫຼວດທົ່ວໄປ ແລະ ການສຳຫຼວດທາງດ້ານວິຊາການ), ການບັນທຶກ, ການປັກໝາຍ, ການເກັບກູ້ (ລວມທັງການ ເກັບກູ້ດ້ວຍກົນຈັກ ແລະ ກວດກູ້ດ້ວຍໝາ), ການທຳລາຍລະເບີດ, ການພົວພັນປະສານງານກັບ ຊຸມຊົນ ແລະ ການມອບຮັບເນື້ອທີ່ດິນທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້.

UXO clearance operations in Lao PDR may involve either EOD roving tasks or area clearance tasks:

ການປະຕິບັດງານເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໃນ ສປປ ລາວ ອາດຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການທຳລາຍເຄື່ອນທີ່ ຫຼື ເກັບກູ້ ພື້ນທີ່:

- a. EOD roving tasks target items of UXO, not areas of land.
- ກ. ເປົ້າໝາຍຂອງໜ້າວຽກທຳລາຍເຄື່ອນທີ່ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ທຳລາຍ ລບຕ ບໍ່ແມ່ນເກັບກູ້ພື້ນທີ່.
- b. Area clearance is the systematic clearance of specific UXO contaminated areas where the hazards are known not to include mines. Depending on the required land use, area clearance may involve surface or sub surface clearance. Sub surface area clearance that clears land to depths in excess of the 25 cm default depth of clearance is further categorised as deep area clearance.

ຂ. ການເກັບກູ້ພື້ນທີ່ ແມ່ນລະບົບການເກັບກູ້ເນື້ອທີ່ສະເພາະທີ່ມີ ລບຕ ຕົກຄ້າງ ແລະ ພື້ນທີ່ນັ້ນຮູ້ວ່າບໍ່ມີ ຄວາມອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດຝັງດິນ. ການເກັບກູ້ອາດຈະເກັບກູ້ ເທິງໜ້າດິນ ຫຼື ພື້ນດິນ ຊຶ່ງອີງໃສ່ຈຸດ ປະສົງຂອງການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນ. ການເກັບກູ້ພື້ນທີ່ ທີ່ຕ້ອງການເກັບກູ້ເລິກກວ່າຄວາມເລິກມາດຕະຖານ 25 ຊັງຕີແມັດ ແມ່ນຈັດເຂົ້າໃນປະເພດການກວດເລິກ.

Note: When physical inspection of cleared land is carried out as part of the Quality Control (QC) process, this also falls into the category of UXO clearance.

ໝາຍເຫດ: ເມື່ອມີການປະຕິບັດການກວດກາຕົວຈິງ ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ໄດ້ເກັບກູ້ແລ້ວ ຊຶ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການຄວບຄຸມຄຸນນະ ພາບ, ການປະຕິບັດດັ່ງກ່າວ ກໍຈັດເຂົ້າໃນປະເພດ ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເຊັ່ນກັນ.

#### 49. UXO/Mine Incident ເຫດການຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ

An incident away from a clearance worksite involving a UXO hazard.

ເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຄວາມອັນຕະລາຍຂອງ ລບຕ ທີ່ບໍ່ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານໃນສະໜາມເກັບກູ້.

#### 50. UXO/Mine Action ກິດຈະການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

Activities which aim to reduce the social, economic and environmental impact of UXO and mines. In Lao PDR UXO/mine action comprises three complementary groups of activities:

ບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ແນໃສ່ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງ ລບຕ ແລະ ລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ມີຕໍ່ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ. ໃນ ສປປ ລາວ ກິດຈະການເກັບກູ້ ລບຕ ຫຼື ກັບລະເບີດຝັງດິນ ປະກອບດ້ວຍ 3 ກຸ່ມ ກິດຈະກຳຄື:

a. UXO/mine clearance operations.

ການປະຕິບັດງານເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຫຼື ລະເບີດຝັງດິນ.

b. UXO and Mine Risk Education (MRE).

ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ແລະ ກັບລະເບີດຝັງດິນ.

c. UXO and mine Victim Assistance (VA).

ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ.

#### 51. UXO/Mine Action Operator ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ

Any organisation or individual, whether national or international, accredited by the NRA to undertake UXO/mine action in Lao PDR.

ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ບໍລິສັດນິຕິບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ພາຍໃນ ຫຼື ຕ່າງປະເທດ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍັ້ງຢືນຮັບຮອງຈາກ ຄຸສຸ ເພື່ອປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຢູ່ ສປປ ລາວ.

Note: The term 'UXO/mine action organisation' has also been extensively used in the NS.

ໝາຍເຫດ: ຄຳສັບ “ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ/ລະເບີດຝັງດິນ” ໄດ້ນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດນີ້.

## 52. Victim ຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ

A 'victim' is an individual who has suffered harm as a result of a UXO accident.<sup>9</sup> It thus includes those killed by UXO.

“ຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ” ແມ່ນບຸກຄົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມທຸກທໍລະມານ ຍ້ອນອຸປະຕິເຫດຈາກ ລບຕ. ຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ ຍັງລວມເຖິງຜູ້ທີ່ເສຍຊີວິດຍ້ອນ ລບຕ ນຳ.

Note: In the context of victim assistance, the term victim may also include dependants of a mine/UXO people who were killed or injured.

ໝາຍເຫດ: ໃນຂົງເຂດຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ ຄຳສັບຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍອາດລວມເອົາຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນຄວາມດູແລ, ລ້ຽງດູຂອງ ຜູ້ບາດເຈັບ ຫຼື ເສຍຊີວິດຍ້ອນ ລບຕ ຫຼື ກັບລະເບີດຝັງດິນນຳ.

## 53. Victim Assistance ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ

All aid, relief, comfort and support provided to victims with the purpose of reducing the immediate and long term medical, economic, social and psychological implication of their trauma.<sup>10</sup>

ທຸກການຊ່ວຍເຫຼືອ, ການບັນເທົາທຸກ, ການປອບໃຈ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອ ແກ່ຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ ໂດຍມີຈຸດປະສົງຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງດ້ານຈິດໃຈ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ການບິນປົວທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ອັນເນື່ອງມາຈາກການບາດເຈັບຂອງເຂົາເຈົ້າ.

9. Adapted from IMAS 04.10. ດັດແປງມາຈາກ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານ ກັບລະເບີດຝັງດິນ 04.10.

10. Adapted from IMAS 04.10. ດັດແປງມາຈາກ ມາດຕະຖານສາກົນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານ ກັບລະເບີດຝັງດິນ 04.10.